

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

Zaaknummer: Z19/035090/254455
Datum collegebesluit: dinsdag 24 augustus 2021
Datum commissievergadering: maandag 6 september 2021
Datum raadsvergadering: dinsdag 21 september 2021

Soort Voorstel: Adviesnota
Onderwerp: Verkeersonderzoek wegnnet Wassenaar
Portefeuillehouder: Wethouder Klaver-Bouman
Programma: Een dorp in beweging

Kernboodschap: Het aantal (vracht)auto's op piekmomenten is vaak moeizaam te verwerken op de Wassenaarse wegen waardoor inwoners hinder ervaren. Het Verkeersonderzoek Wassenaar geeft inzicht in de autoverkeersdrukke, de hoeveelheid doorgaand autoverkeer en doet verbetervoorstellen richting 2030. Het doel is de hoeveelheid (vracht)auto's en de draagkracht van de Wassenaarse wegen meer met elkaar in overeenstemming te brengen en een goede balans aan te brengen tussen (verkeers)veiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid. Met een uitgebreid participatietraject zijn, onder begeleiding van het bureau Royal Haskoning DHV kansen naar voren gekomen waarmee de doelstellingen richting 2030 kunnen worden gehaald.

Bijlagen: Ja
Bijlage 1: Verkeersonderzoek Wassenaar d.d. 27 mei 2021
Bijlage 2: Informatiebrief verkeersonderzoek d.d. 15 juni 2021
Bijlage 3: maatregelen op korte termijn

Stukken ter inzage: nee
Beslispunten: 1. De vijf kansen uit het verkeersonderzoek Wassenaar d.d. 27 mei 2021 vaststellen als uitgangspunten voor een realisatieplan richting het jaar 2030.

Relatie met: ☐ Agendapunt: (bijv. een aangehouden stuk of een stuk wat nog moet komen of al geweest is)
☐ Toezegging:
☐ Amendement/motie:
☐ Schriftelijke vragen:

Onderwerp

Verkeersonderzoek wegennet Wassenaar

Samenvatting

Op 16 juni 2021 is een informatiebrief d.d. 15 juni 2021 aan de gemeenteraad verzonden met als bijlage het verkeersonderzoek Wassenaar d.d. 27 mei 2021 (zie bijlage 2). Voor de volledigheid zijn onderdelen uit deze brief in dit raadsvoorstel verwerkt.

Het drukke (vracht)autoverkeer is een veel besproken onderwerp in de Wassenaarse samenleving en de meningen over oplossingen lopen hierover uiteen. In het realisatiedocument 'Op weg naar Wassenaar 2030' is onder de realisatieaanpak 'Een dorp in beweging' aangegeven dat een verkeersonderzoek wordt gedaan, om meer inzicht te krijgen in de verkeerssituatie en welke oplossingsrichtingen er zijn om de veiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid te verbeteren.

In het Coalitieakkoord 2018-2022 'Wassenaar zelfstandig en verantwoordelijk' heeft de verkeerssituatie een plek gekregen en is als volgt geformuleerd:

"De bereikbaarheid van Wassenaar verslechtert. Er ligt een grote uitdaging om de doorstroming van het verkeer in balans te brengen met het tegengaan van sluipverkeer. De bouw van 5.000 extra woningen op Valkenburg en de inbreiding in Leiden leggen veel druk op de bereikbaarheid van Wassenaar en haar wegen. De gemeente geeft prioriteit aan out-of-the-box oplossingen en nieuwe technieken om de dreigende verstopping tegen te gaan, met behoud van het groene karakter en de leefbaarheid van het dorp. Dit vraagt om betere contacten en meer samenwerking in de regio."

Context

Het aantal (vracht)auto's op piekmomenten is vaak moeizaam te verwerken op de Wassenaarse wegen. De files op wegen richting de N44, zijn hiervan een bijna dagelijks verschijnsel, waar inwoners hinder van ervaren. Bij hinder door wegwerkzaamheden op doorgaande wegen, wordt duidelijk hoe kwetsbaar en overbelast het wegennet van Wassenaar is op piekmomenten.

Studies zoals het verkeersonderzoek Rozenplein laten zien dat lokale knelpunten niet altijd meer op te lossen zijn op lokaal niveau. Om Wassenaar veilig, leefbaar en bereikbaar te houden is het nodig om uit te zoomen en dit op een hoger abstractieniveau te bekijken. Dit kan bijvoorbeeld door de mogelijkheden voor (vracht)auto's over Wassenaarse wegen te beperken of anders te laten rijden in plaats van dit verkeer zo goed mogelijk te faciliteren.

Het 'Verkeersonderzoek wegennet Wassenaar' is bedoeld om de ervaren verkeersdrukke en de hoeveelheid doorgaand verkeer te objectiveren en op basis daarvan vast te stellen waar het daadwerkelijk knelt. Dit als input voor een verkenning van de mogelijkheid in het maken van fundamenteel andere keuzes voor het Wassenaarse wegennet. Het doel is het aanbod van (vracht) auto's en de draagkracht van het Wassenaarse wegennet meer met elkaar in overeenstemming te brengen.

Samenhang

Naast het verkeersonderzoek is recent een onderzoek gedaan naar het verbeteren van de fietsveiligheid. Hierover is uw raad met een informatiebrief d.d. 11 mei 2021 geïnformeerd. Met de realisatieplan voor kansen uit het verkeersonderzoek wordt rekening gehouden met de verbeterpunten uit het fietsveiligheidsplan.

De aanleg van de Rijnlandroute heeft een effect op het verkeer in Wassenaar. De verwachte effecten van deze ontwikkeling zijn meegenomen in het verkeersonderzoek.

Over de woningbouw op voormalig vliegveld Valkenburg is met de gemeente Katwijk en de Provincie Zuid-Holland afgesproken dat dit geen extra verkeersbewegingen op de N441 zal geven en wordt ingezet op het verminderen van autoverkeer.

De verstedelijkingsopgave voor de Randstad is aanzienlijk. In Zuid-Holland moeten tot 2030 nog 150.000 worden gebouwd en vervolgens tot 2040 nog 60.000. De balans vinden tussen de verstedelijking, mobiliteit en groen/recreatie is een belangrijke uitdaging voor de komende jaren die een integrale regionale aanpak vragen. De wijze waarop wij ons verplaatsen is hier een belangrijk onderwerp in waarbij mobiliteitstransitie essentieel is.

Voor de N44 is de denkrichting dat deze wordt opgewaardeerd voor fietsen, openbaar vervoer en het versterken van groenstructuren. Voor het autoverkeer blijft twee keer één rijbaan met een maximale snelheid van 50 km/uur beschikbaar. Deze denkrichting is onderdeel van een gebiedsvisie "Poort naar de Hollandse Duinen" waarvoor op initiatief van de gemeente Wassenaar en de MRDH met stakeholders wordt onderzocht hoe de groene en recreatieve verbinding tussen kust en groene hart kan worden versterkt. Deze denkrichting sluit aan bij de strategie voor het Nationale Park Hollandse Duinen.

Opdracht verkeersonderzoek

In februari 2020 heeft het verkeersadviesbureau Royal HaskoningDHV opdracht gekregen voor het verkeersonderzoek.

De onderzoeksvragen voor het verkeersadviesbureau zijn:

1. Hoeveel verkeer krijgen de belangrijkste wegen in Wassenaar te verwerken?
2. Hoeveel doorgaand verkeer maakt er dagelijks gebruik van Wassenarse wegen?
3. Wat zou bij ongewijzigd beleid de theoretische verkeersintensiteit in 2030 zijn?
4. Wat kunnen wegen in Wassenaar aan, op basis van objectieve wegkenmerken?
5. Op welke wegen is er sprake van een disbalans en op welke wegen lopen we tegen de grens aan?
6. Wat is de gevoeligheid van het Wassenarse wegennet in het geval van een incident of bij regulier onderhoud op een van de belangrijke wegen?
7. Welke maatregelen zijn denkbaar om de hoeveelheid doorgaand verkeer te beperken?
8. Wat is hiervan het effect?
9. Lukt het met de onder 7) genoemde maatregelen om het doorgaande verkeer in voldoende mate te beperken om verkeersbelasting en capaciteit van wegen in balans te brengen?
10. Welke aanvullende scenario's zijn denkbaar om de hoeveelheid verkeer in overeenstemming te brengen met de draagkracht van het wegennet. Met daarbij in ieder geval de te onderzoeken varianten:
 - a. Dosering verkeer richting Wassenaar vanaf Katwijkseweg, Wittenburgerweg en Houtlaan.
 - b. Instellen van een maximum snelheid van 30 km/h op alle lokale wegen.

Kentekenonderzoek

Een belangrijk onderdeel van het verkeersonderzoek is het uitvoeren van een actueel kentekenonderzoek. Doel van dit onderzoek is het objectief bepalen van de hoeveelheid doorgaand autoverkeer over lokale Wassenarse wegen met daarbij de gevolgde route. De coronamaatregelen hebben een dusdanig effect op de hoeveelheid autoverkeer dat een kentekenonderzoek geen representatief beeld geeft van de 'normale' verkeerssituatie. In overleg met de werkgroep is besloten het kentekenonderzoek niet door te laten gaan. Als alternatief is voorgesteld de hoeveelheid autoverkeer te bepalen op basis van verkeerstellingen van 2019 en floating car data (data op basis van gps-gegevens), zodat het onderzoek doorgang kon vinden. Unaniem is in de werkgroep aangegeven dat dit alternatief voldoende betrouwbare informatie oplevert voor het onderzoek en is het vertrouwen uitgesproken dat Royal Haskoning DHV op basis van deze gegevens een objectief beeld van de verkeerssituatie in Wassenaar kan geven.

Een aanbeveling is een kentekenonderzoek uit te voeren op het moment dat de Rijnlandroute in gebruik is genomen.

Participatie

Voor het verkeersonderzoek is een werkgroep in het leven geroepen die is samengesteld uit een brede vertegenwoordiging van de Wassenarse samenleving. Meer informatie hierover onder het kopje Communicatie/Inwonersparticipatie verder in dit voorstel.

Onderzoeksresultaten

(Voor een gedetailleerd inzicht wordt verwezen naar de verkeersrapportage in de bijlage)

Probleemanalyse

- Het wegennetwerk in Wassenaar is erg vol. Dit heeft drie belangrijke oorzaken:
 - Het aantal autoverplaatsingen op de Wassenaarse wegen is per dag ongeveer 72.000.
 - Het drukke autoverkeer op de N44 verdringt auto's naar de Wassenaarse wegen.
 - Verkeersintensiteiten nemen toe in de regio.
- De grote hoeveelheid autoverkeer leidt tot de volgende knelpunten:
 - Gevoel van onveiligheid op drukke wegen.
 - Weinig ruimte voor langzaam verkeer.
 - Filevorming op kruispunten in het dorp.
- Wassenaar kent vier in- en uitgangen die veel gebruikt worden, de N441, het Rozenplein, de Lange Kerkdam en de Wittenburgerweg.
- Aan de noord- en oostkant van Wassenaar ontbreekt een regionale ontsluitingsweg, zoals de N44 aan de zuidzijde en de N14 aan de westzijde.
- De drukte op de wegen wordt voornamelijk veroorzaakt door autoverkeer met een herkomst of bestemming in Wassenaar.
- Percentage ongewenst doorgaand autoverkeer (verkeer zonder herkomst of bestemming Wassenaar) in Wassenaar ligt rond de 20. Dit is meer dan bij gemeente van gelijke omvang, maar is niet bepalend voor de drukte op de wegen.
- De druk op de wegen in Wassenaar wordt verhoogd doordat autoverkeer kiest voor alternatieve routes in plaats van de meest directe route via de N44.
- De N206 vormt aan de oostzijde van Wassenaar geen alternatief voor verkeer tussen de N441 en de N44.
- Veel lokale knelpunten op het wegennet vragen maatwerk.

Kansen voor verbetering

Gebaseerd op de probleemanalyse, zijn vijf kansen voor verbeteringen van de verkeerssituatie in Wassenaar gedefinieerd:

- Kans A: Verminderen interne autoverplaatsingen in Wassenaar en verbeteren verkeersveiligheid van de langzame verkeerdeelnemer.
- Kans B: Alternatieven voor doorgaand autoverkeer vanuit Den Haag – Wassenaar – Katwijk en vice versa.
- Kans C: alternatieven voor autoverkeer vanuit Leiden – Wassenaar – A44/N44 en vice versa.
- Kans D: het autoverkeer evenwichtig verdelen over de wegen.
- Kans E: lokaal maatwerk leveren.

Deze vijf kansen worden als uitgangspunt gehanteerd voor een realisatieplan met maatregelen voor:

- een verbetering van de verkeersveiligheid;
- een betere verdeling van autoverkeer op het Wassenaarse wegennet;
- het verminderen van doorgaand autoverkeer.

De gemeenteraad wordt voorgesteld de vijf kansen als uitgangspunten voor het realisatieplan vast te stellen, waarbij een aantal korte termijn maatregelen (bijlage 3) al kan worden gerealiseerd.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de kansen ter verbetering van de verkeerssituatie in Wassenaar worden de uitgangspunten bepaald voor een realisatieplan richting het jaar 2030 waardoor de hoeveelheid (vracht)auto's en de draagkracht van de Wassenaarse wegen meer met elkaar in overeenstemming worden gebracht met een goede balans tussen veiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid.

Argumenten

1.1 Het verkeersonderzoek en de vast te stellen kansen sluiten aan bij het coalitieakkoord

In het verkeersonderzoek is met onderbouwing aangegeven hoe het autoverkeer in Wassenaar zich afwikkelt. In samenwerking met de werkgroep zijn vijf kansen bepaald die Wassenaar richting het jaar 2030 veiliger, leefbaarder en bereikbaarder maken.

1.2 De kansen vaststellen als uitgangspunten geeft richting

De kansen geven richting aan een realisatieplan dat in november voor besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. Voor het gewenste effect is consistentie aan de uitgangspunten, afstemming met omwonenden en belanghebbenden en monitoring van belang. Mocht een uitgevoerde maatregel niet het gewenste effect hebben, is heroverweging noodzakelijk.

2.1 Op korte termijn kunnen maatregelen worden getroffen

Een nadere uitwerking van de vast te stellen kansen volgt in het realisatieplan dat in november voor besluitvorming in de raad komt. Het is mogelijk nu al snelle uitvoering te geven aan oplossingsrichtingen. Een aantal maatregelen kan als proef relatief makkelijk worden uitgevoerd en als succesvol blijkt met een permanente inrichting worden gerealiseerd. In bijlage 3 is een overzicht gegeven van maatregelen die op korte termijn in overleg met omwonenden kunnen worden uitgevoerd.

Kanttekeningen

1.1 Het wordt niet rustiger op alle wegen

Met het vaststellen van de vijf kansen zijn de uitgangspunten bepaald om de hoeveelheid (vracht)autoverkeer terug te dringen en te verdelen over wegen die hiervoor zijn of worden ingericht. Dit betekent dat op het op de meeste wegen rustiger wordt en op een aantal wegen, die hier ook op zijn of worden ingericht, wordt het drukker.

1.2 De uitwerking van de kansen heeft onvoldoende draagvlak bij omwonenden

Tijdens het participatietraject met de werkgroep is gebleken dat meningen en belangen verschillend kunnen zijn. Het is niet mogelijk volledig draagvlak binnen de samenleving te krijgen voor te treffen maatregelen. Binnen de werkgroep is met uitzondering van Ondernemend Wassenaar wel draagvlak gevonden om de vijf kansen als uitgangspunten te hanteren.

1.3 De aanleg van de Rijnlandroute en uitwerkingen van de kansen geven niet de gewenste effecten

De prognoses van de verkeerseffecten van de Rijnlandroute en de voorgestelde oplossingsrichtingen uit het verkeersonderzoek moeten in de praktijk nog blijken. Toekomstige ontwikkelingen o.a. op het gebied van mobiliteitstransitie en verstedelijking kunnen een andere uitwerking op het autoverkeer hebben dan nu wordt aangenomen. Het is daarom van belang bij iedere maatregel goed te monitoren of de gewenste effecten worden gehaald en als het nodig is de maatregel te heroverwegen.

Communicatie/Inwonersparticipatie

Als er andere keuzes worden gemaakt met betrekking tot de inrichting van ons wegennet, is de inbreng vanuit de Wassenaarse samenleving cruciaal. Het verkeersonderzoek is dan ook tot stand gekomen met een uitgebreide vorm van participatie met een doorsnede van de gehele Wassenaarse samenleving. Hiervoor is een klankbordgroep geformeerd met de volgende deelnemers:

- Keer Verkeer Wassenaar (mede namens de wijken Wildrust, Backershagen, Prinsenvweg/Burgweg, Dorpskern & Duinrell, Groot Deijlroord en Buurtkring Lange Kerkdam, Schouwweg-Noord, De Pauw, Nieuw Wassenaar)
- Ondernemend Wassenaar
- Vrienden van Wassenaar
- Wijkgemeenschap Groot Deijlroord
- Fietsersbond
- Hulpdiensten (brandweer en politie)

Aan het begin van het participatieproces is door de klankbordgroep aangegeven dat zij meer betrokken wilde worden bij het verkeersonderzoek. Het participatietraject is daarom geïntensiveerd en is de klankbordgroep omgezet tot werkgroep.

Informatie en inbreng van de werkgroep heeft plaatsgevonden met online en offline bijeenkomsten, een kennissessie en individuele contacten. Met een webinar en een online enquête zijn alle inwoners direct betrokken bij het onderzoek. Alle ingediende voorstellen zijn behandeld en onderzocht.

Het proces met de werkgroep heeft in goed overleg plaatsgevonden en er is constructief meegedacht. Individuele en gemeenschappelijke belangen zijn besproken en afgewogen. Dit heeft

tot een aantal kansen geleid die Wassenaar veiliger, leefbaarder en bereikbaarder gaan maken. Voor de uitvoering van de kansen, worden per onderwerp/kans participatietrajecten ingericht zodat bewoners betrokken zijn bij de voor hen relevante verkeersoplossingen. Hiervoor wordt een realisatieplan en communicatieplan opgesteld.

Niet alle oplossingsrichtingen uit het verkeersonderzoek zijn unaniem omarmd door de werkgroep. De werkgroep is zich echter bewust dat het succes van de vast te stellen kansen valt of staat met een gezamenlijk draagvlak. In het laatste overleg is door de leden van de werkgroep aangegeven dat zij achter de onderzoeksresultaten kunnen staan. Ondernemend Wassenaar heeft aangegeven dat de oplossing voor de verkeersdruk op de Wassenaaarse wegen ligt in het verbeteren van de doorstroming. De kansen en oplossingsrichtingen gaan meer uit van een betere verdeling van het autoverkeer over het wegennet en 30 km waar dit mogelijk is. Ondernemend Wassenaar onderschrijft de kansen en oplossingsrichtingen van het onderzoek daarom niet, maar geeft wel aan dat zij constructief mee wil blijven denken bij de uitvoering van de kansen en oplossingsrichtingen.

In de laatste fase van het verkeersonderzoek is uit verschillende gelederen uit de samenleving, buiten de werkgroep om, gereageerd op de conceptversie van het verkeersonderzoek. Deze reacties zijn beantwoord met de mededeling dat de uitwerkingen van de kansen gaan plaatsvinden in overleg met omwonenden en belanghebbenden. De kansen worden in samenhang en in stappen gerealiseerd richting 2030, waarbij er quick wins worden benoemd en oplossingen die meegenomen kunnen worden tijdens groot onderhoud aan wegen. Als in de praktijk blijkt dat oplossingen niet het gewenste resultaat hebben, vindt een heroverweging plaats. Het participatieproces is op 5 juli afgerond met een openbare presentatie van de resultaten van het onderzoek in de Warenar met een livestream verbinding.

Voor het verloop van het participatietraject wordt verwezen naar de rapportage in bijlage 1.

Financiën

Op basis van de vast te stellen kansen wordt een realisatieplan opgesteld met een kredietvoorstel dat in november voor besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Een aantal maatregelen kan op korte termijn worden gerealiseerd (zie bijlage 3). De kosten hiervoor worden geschat op € 150.000. Deze kosten worden grotendeels ten laste gebracht van het beschikbaar gestelde investeringskrediet van € 200.000 voor verkeersmaatregelen verbeteren leefomgeving. De kosten voor gedragsverandering komen ten laste van de lopende exploitatiebegroting.

Risico's

Aan het vaststellen van de vijf kansen voor verbeteringen van de verkeerssituatie in Wassenaar zijn geen risico's verbonden.

Op basis van de vast te stellen kansen wordt een realisatieplan opgesteld dat in november aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Dit plan geeft concrete maatregelen en financiële consequenties waar risico's aan verbonden zijn die hieronder zijn aangegeven.

Het voorgestelde pakket aan oplossingsrichtingen is gebruik gemaakt van het regionaal vastgesteld verkeersmodel van de MRDH versie 2.6 dat ook als onderbouwing dient voor vele andere regionale en lokale projecten. In de praktijk moet blijken of de voorgestelde oplossingsrichtingen en de effecten van de aanleg van de Rijnlandroute het verwachte resultaat geven. Het is daarom van belang de verkeerssituatie goed te monitoren en bij te sturen als dit nodig is.

Zoals eerder genoemd is een volledig draagvlak uit de Wassenaaarse samenleving een utopie. Er zullen altijd mede- en tegenstanders zijn voor delen van het pakket aan oplossingsrichtingen. Uitgangspunt voor de rapportage is het gemeenschappelijke belang te laten prevaleren en het aanbod van (vracht)autoverkeer en de draagkracht van de Wassenaaarse wegen meer met elkaar in overeenstemming te brengen, zodat een goede balans ontstaat tussen veiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid.

Voor oplossingsrichtingen, zoals de ontsluiting van Maaldrift op de N44 en het aanpassen van de kruising bij het Rozenplein, is instemming nodig van Rijkswaterstaat en de Provincie Zuid-Holland. Hiervoor zal de gemeente in contact treden met deze instanties.

De financiële consequenties van oplossingsrichtingen kunnen aanzienlijk zijn en alleen mogelijk als externe financiering, bijvoorbeeld subsidies, beschikbaar is. Tijdens het opstellen van het

realisatieplan wordt de financiële haalbaarheid van de maatregelen en oplossingsrichtingen inzichtelijk gemaakt.

Duurzaamheid

De kansen voor het verbeteren van de verkeerssituatie zorgt voor een reductie van het (vracht)autoverkeer en zet in op een mobiliteitstransitie. De gedragsbeïnvloeding moet zorgen voor meer gebruik van de fiets en openbaar vervoer door de Wassenaarders. Dit draagt bij aan de CO2 reductie. De vast te stellen kansen bieden daarom de mogelijkheid om in de uitwerking een positieve bijdrage te leveren aan de leefbaarheid van Wassenaar en het klimaat in het algemeen.

Vervolg

Een aantal maatregelen genoemd in bijlage 3 worden op korte termijn in overleg met omwonenden gerealiseerd.

De vast te stellen kansen genoemd in de rapportage zijn uitgangspunten voor een realisatieplan waarin wordt aangegeven hoe in stappen richting het jaar 2030 de balans tussen (verkeers)veiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid op de Wassenaaarse autowegen terug te brengen.

In november wordt een realisatieplan met kredietvoorstel voor besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. H.I.P. Oppatja,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester